

Strategia Wikimedia Polska na lata 2026–2028

Wstęp

Stowarzyszenie Wikimedia Polska jest organizacją pożytku publicznego działającą na rzecz rozwoju wolnej wiedzy w Polsce. Wspieramy projekty Wikimediów – w szczególności Wikipedię, Wikimedia Commons, Wikidane oraz inne inicjatywy tworzone i rozwijane przez społeczność wolontariuszy i wolontariuszek.

Rolą Stowarzyszenia nie jest redagowanie treści Wikipedii ani innych projektów Wikimediów. Artykuły i zasoby powstają oddolnie, w oparciu o rzetelne źródła i neutralny punkt widzenia, są udostępniane na otwartych licencjach. Naszym zadaniem jest tworzenie stabilnych warunków do tej pracy – organizacyjnych, finansowych i kompetencyjnych – tak aby projekty Wikimediów mogły się rozwijać w sposób trwały i odpowiedzialny.

Działania Stowarzyszenia realizowane są przez społeczność wolontariuszy i wolontariuszek, członkiń i członków organizacji (w tym Zarząd) oraz zespół pracowniczy. Wspieramy społeczność przez programy grantowe i stypendialne, organizację wydarzeń, szkoleń i spotkań, zapewnianie dostępu do źródeł i narzędzi, a także przez współpracę z instytucjami kultury, nauki i edukacji.

Finansowanie działalności Stowarzyszenia opiera się na środkach pochodzących z odpisu 1,5% podatku dochodowego, grantach – w tym grantach Wikimedia Foundation – oraz darowiznach osób fizycznych i prawnych. Dywersyfikacja źródeł finansowania pozwala nam zachować niezależność oraz planować działania w perspektywie długofalowej.

Stowarzyszenie Wikimedia Polska jest częścią międzynarodowego ruchu Wikimedia, którego celem jest zapewnienie powszechnego dostępu do rzetelnej wolnej wiedzy. W warunkach dynamicznych zmian technologicznych, rosnącej roli sztucznej inteligencji oraz nasilających się zjawisk dezinformacyjnych projekty Wikimediów odgrywają istotną rolę w budowaniu odporności informacyjnej i społecznej.

W 2025 r. zakończyliśmy okres realizacji strategii na lata 2023–2025 jako podmiot stabilny, o mocnej strukturze tworzonej przez członków i członkinie, wolontariuszy i wolontariuszki oraz zespół pracowniczy.

W kolejny okres działalności wchodzimy świadomi zachodzących zmian społecznych i technologicznych. Zmieniają się formy komunikacji oraz przyswajania wiedzy i informacji. Gwałtownie rozwijają się narzędzia sztucznej inteligencji. Dostrzegamy narastające wyzwania płynące z celowych działań dezinformacyjnych i wymierzonych w trwałość więzi

społecznych. W takich warunkach misja Stowarzyszenia i kondycja projektów Wikimediów nabierają strategicznego znaczenia dla odporności społecznej i bezpieczeństwa krytycznej infrastruktury, jaką jest obszar informacji.

Fundamentem naszych działań jest społeczność tworząca projekty Wikimediów. W czasach postępującej fragmentacji społecznej model działania oparty na rozmowie i współpracy ludzi różnych przekonań, doświadczeń i pochodzenia jest szczególnie warty zachowania i upowszechnienia.

Naszą misję w latach 2026–2028 będziemy realizować, dążąc do następujących celów:

1. Jesteśmy rzecznikiem ruchu i projektów Wikimediów oraz wartości wolnej wiedzy.
2. Społeczność wolontariacka jest aktywna, otwarta i zintegrowana.
3. Wspieramy tworzenie i udostępnianie zasobów edukacyjnych, otwartej nauki i kultury.
4. Jesteśmy efektywną, wydajną i odporną organizacją.

Zasoby organizacji i jej silne strony

- Społeczność – członkowie i członkinie, wolontariusze i wolontariuszki, zespół pracowniczy
- Wartości – otwartość, współpraca, transparentność
- Marka Wikipedii – silna, budząca szacunek i zaufanie
- Ugruntowana pozycja projektów Wikimediów w infrastrukturze wiedzy
- Finanse – zróżnicowane i stabilne źródła przychodu
- Partnerstwa – najważniejsze lokalne i międzynarodowe instytucje nauki i kultury
- Procesy – elastyczność, zwinność, umiejętność uczenia się
- Kultura organizacyjna, dobra atmosfera i relacje w Stowarzyszeniu.

Stowarzyszenie zatrudnia 11 osób na pełny etat. Zarząd składa się z pięciu osób, które swoją rolę pełnią wolontariacko. Roczny budżet organizacji to ponad 3 miliony złotych.

Interesariusze

Z zasobów projektów Wikimediów korzysta ponad miliard ludzi na całym świecie, w Polsce kilkanaście milionów osób. Tworzeniem zasobów zajmują się dziesiątki tysięcy wolontariuszy i wolontariuszek. Wspierają ich w tym organizacje takie jak Wikimedia Polska, jej zespół pracowniczy i wolontariacki zarząd. Skala działań i ich trwałość spowodowała, że Wikipedia i inne projekty Wikimediów stały się fundamentem infrastruktury wiedzy w wielu krajach, w tym w Polsce. Bezpieczeństwo informacyjne i odporność społeczna na działania

dezinformacyjne zależy w dużej mierze od kondycji projektów Wikimediów. Nasi główni interesariusze to:

- edytorzy i edytorki projektów Wikimediów
- odbiorcy i odbiorczynie projektów Wikimediów
- członkowie i członkinie Stowarzyszenia, w tym Zarząd
- zespół pracowniczy
- wolontariusze i wolontariuszki Stowarzyszenia
- darczyńcy
- Wikimedia Foundation
- globalny ruch Wikimediów
- instytucje publiczne z sektora edukacji, nauki i kultury
- media.

Identyfikacja najważniejszych wyzwań

I. Otoczenie

- nowe formy komunikacji i wyszukiwania informacji – wzrost znaczenia komunikacji przez asystentów AI, przestawanie na kontakcie z asystentem, zmniejszająca się ilość wejść na strony źródłowe dla danej informacji
- zmiana zwyczajów czytelnicy, zwiększająca się popularność form audio-video
- zorganizowane działania dezinformacyjne
- zorganizowane działania zmierzające do zmniejszenia zaufania społecznego i zerwania więzi społecznych
- bańki informacyjne – zwiększające się ryzyko polaryzacji
- otoczenie prawne: zmienność i niepewność, zwiększający się wpływ Big Tech
- spadający poziom znajomości marki projektów Wikimediów i ich postrzeganie przez młodsze pokolenie
- gwałtowne zmiany w środowisku cyfrowym – ryzyko pozostania w tyle, ryzyko przeinwestowania w innowacje
- gwałtowne zmiany na rynku mediów – zmniejszające się znaczenie tradycyjnych mediów, komercjalizacja, zmiany sposobu przekazywania treści.

II. Środowisko wewnętrzne

- ograniczenia oprogramowania Mediawiki – mała sprawczość naszej organizacji w tym obszarze
- przepracowanie zespołu pracowniczego
- utrzymanie aktywności społeczności: zmniejszająca się liczebność społeczności Wikimediów, wypalenie członków i członkiń społeczności – wolontariuszy i wolontariuszek, wysoki próg wejścia dla nowicjuszy i nowicjuszek
- trudności z pozyskiwaniem nowych członków i członkiń społeczności i Stowarzyszenia
- starzenie się społeczności
- ryzyko polaryzacji społeczności
- zmieniające się znaczenie projektów Wiki – jedne tracą na znaczeniu (np. Wikinews o słabym znaczeniu zewnętrznie, Wikipedia – jako jeden z fundamentów społecznej infrastruktury wiedzy w czasach zorganizowanej dezinformacji), znaczenie innych rośnie (np. Wikidane – jako projekt z danymi ustrukturyzowanymi)
- ograniczone zasoby finansowe organizacji
- wysoki koszt dostępu do narzędzi usprawniających pracę zespołu (np. CRM)
- specyfika pracy w środowisku Wikimediów i wąska specjalizacja: wyzwanie w zastępowalności pracowników i pracownic oraz wolontariuszek i wolontariuszy
- ryzyko braku kontynuacji zarządczej.

Cele strategiczne na lata 2026–2028

I. Ruch Wikimediów i jego wartości

1. Jesteśmy rzecznikiem ruchu i projektów Wikimediów oraz wartości wolnej wiedzy:
 1. wspieramy rozwój projektów Wikimediów (szczególnie Wikipedii, Wikimedia Commons, Wikidanych) i tworzenie otwartych zasobów dostępnych na wolnych licencjach
 2. promujemy projekty Wikimediów jako źródła otwartej wiedzy i wiarygodnej informacji oraz sposób ich tworzenia, który polega na społecznej partycypacji i otwartości
 3. działamy na rzecz zachowania i umocnienia etosu Wikimediów
 4. jesteśmy kluczowym uczestnikiem procesów przeciwdziałania dezinformacji
 5. aktywnie uczestniczymy w kształtowaniu otoczenia prawnego sprzyjającego rozwojowi wolnej wiedzy
 6. komunikujemy wewnętrznie oraz zewnętrznie o wartościach i specyfice ruchu Wikimediów
 7. śledzimy rozwój nowych technologii informacji i ich wpływ na środowisko wiedzy
 8. współpracujemy międzynarodowo i lokalnie z organizacjami, instytucjami i partnerami związanymi z ruchem Wikimediów.

II. Społeczność wolontariacka projektów Wikimediów

2. Społeczność wolontariacka jest aktywna, otwarta i zintegrowana:
 1. oferujemy wsparcie i rozwój dla wolontariuszy i wolontariuszek (nowych i doświadczonych, grup specjalistycznych, regionalnych i innych)
 2. prowadzimy działania integracyjne
 3. identyfikujemy ryzyka zagrażające dobrostanowi społeczności
 4. zachęcamy do współpracy między projektami Wikimediów
 5. aktywizujemy członków i członkinie społeczności przez włączenie w nowe projekty z otoczeniem spoza ruchu
 6. identyfikujemy i wspieramy liderów i liderki w społeczności w organizacji aktywności (w formie akcji edycyjnych, spotkań itp.)
 7. prowadzimy badania społeczności, ewaluujemy działania.

III. Zasoby otwartej wiedzy i współpraca z otoczeniem

3. Wspieramy tworzenie i udostępnianie zasobów edukacyjnych, otwartej nauki i kultury:
 1. promujemy projekty Wikimediów w środowiskach edukacyjnych, naukowych i obszaru GLAM (galerie, biblioteki, archiwa, muzea)
 2. włączamy środowiska i instytucje akademickie, edukacyjne, muzealne, bibliotekarskie i archiwistyczne we współtworzenie projektów Wikimediów
 3. wspólnie z partnerami działamy na rzecz wzmocnienia wiarygodności i rzetelności informacji oraz idei otwartej wiedzy
 4. wykorzystujemy i dzielimy się naszą wiedzą oraz doświadczeniem eksperckim.

IV. Organizacja

4. Jesteśmy efektywną, wydajną i odporną organizacją:
 1. pogłębiamy dywersyfikację źródeł przychodów
 2. efektywnie gospodarujemy, optymalizujemy koszty
 3. zwiększamy perspektywę działań operacyjnych na dłuższą niż roczne plany
 4. efektywnie wykorzystujemy nowe technologie i narzędzia pracy
 5. dbamy o dobrostan zespołu pracowniczego i efektywnie zarządzamy liczbą projektów
 6. dbamy o dobrostan wolontariackich członków i członkiń zarządu
 7. podnosimy kompetencje zespołu pracowniczego i zarządu
 8. posiadamy sprawne i trwałe procesy pracy i zarządzania, ewaluowane i dostosowywane do zmieniających się okoliczności
 9. jesteśmy obecni w ruchu międzynarodowym Wikimedia i wspieramy innych, by zwiększyć efektywność realizacji naszej misji.